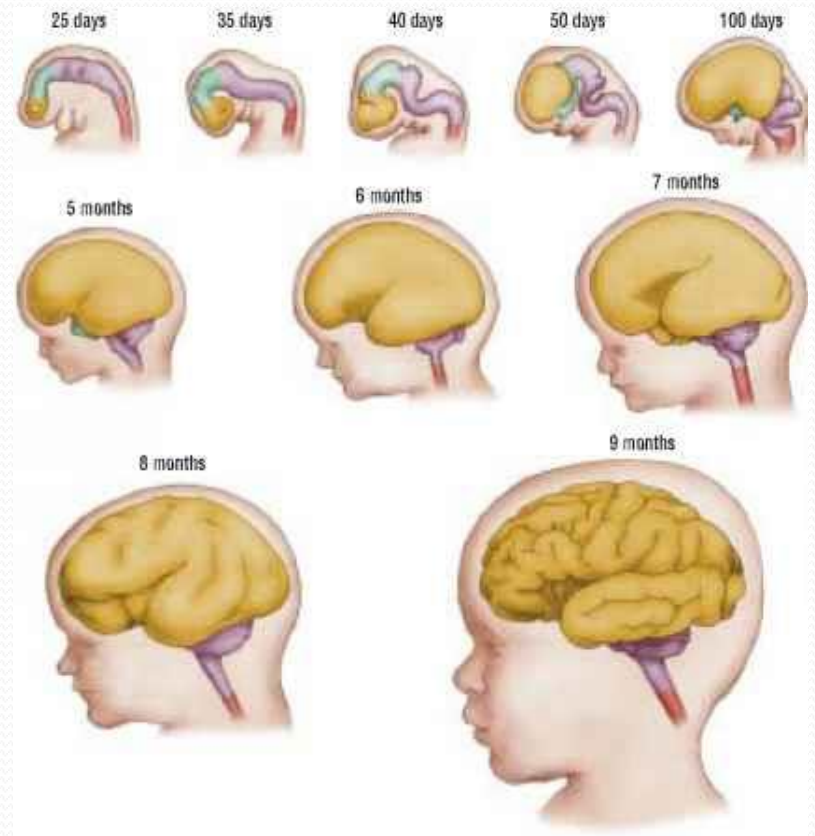

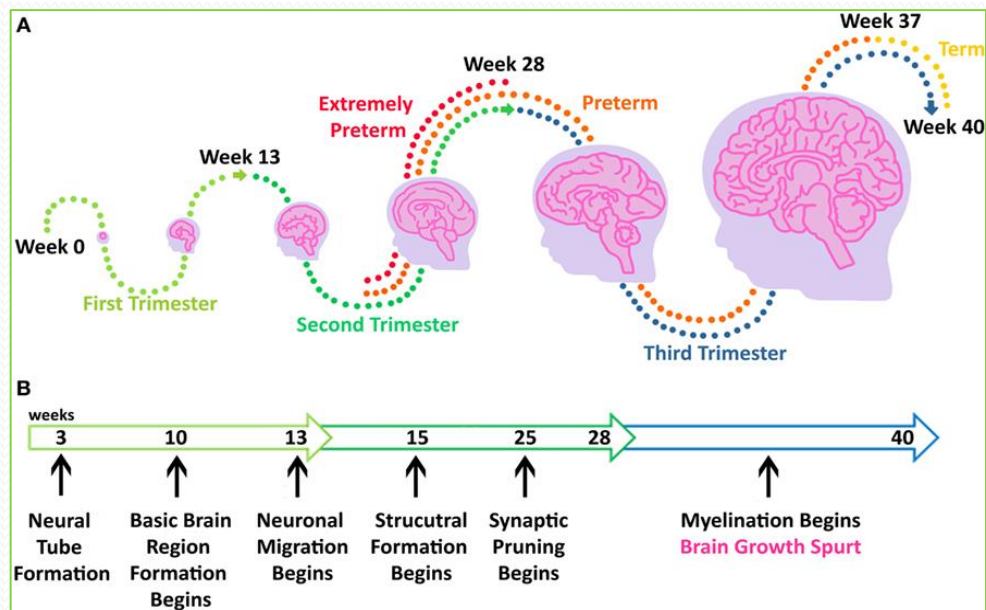
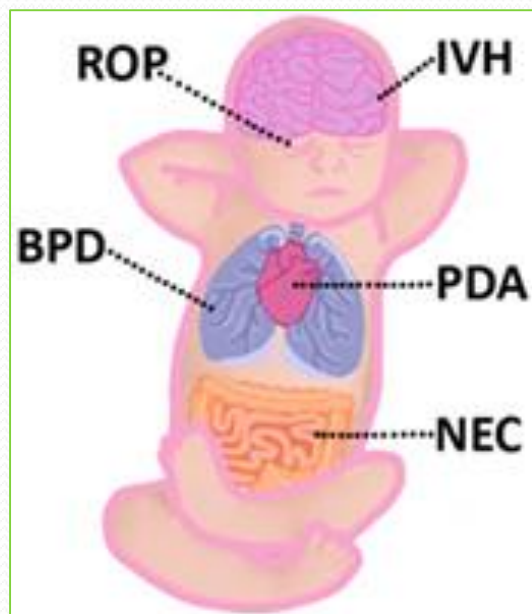
Особливості нейрокоррекції передчасно народжених дітей

Мироненко Катерина. Практичний психолог. м. Полтава

Формування кори та
звивин головного
мозку припадають на
третій триместр
вагітності.

Передчасне народження пов'язане із необхідністю для малюка адаптуватися до не специфічних стимулів

Навіть новітні технології та апаратура не в змозі створити для передчасно народженої дитини абсолютно ідентичні умови для дозрівання нервової системи так, як це мало б бути під час внутрішньоутробного періоду.

Фактори, що негативно впливають на формування кори головного мозку

- Багатоплідна вагітність
- Екстримально низька маса тіла при народженні
- Тривала механічна вентиляція легень
- За даними МРТ знімків найбільш не сприятливим є передчасно народження має на формування скроневих звивин, які відповідають за розвиток вербальних функцій

Ефект сніжної лавини

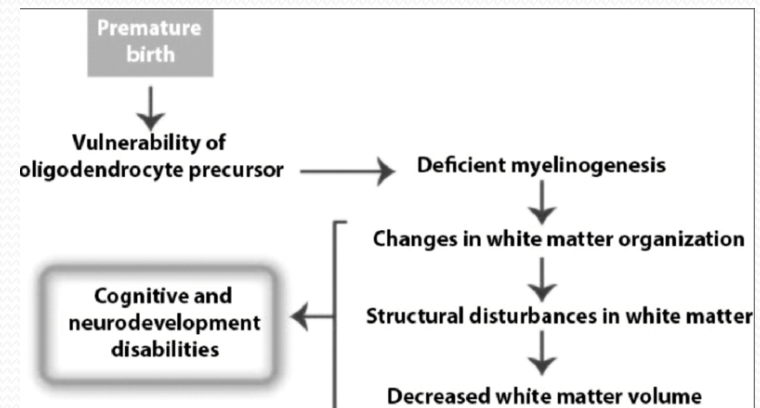
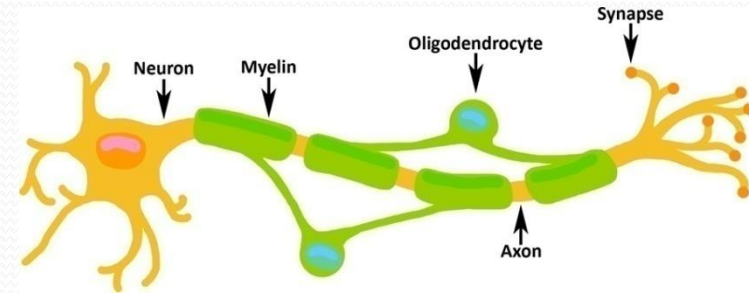
Передчасно народжені діти, які не мали інвалідизуючих факторів, демонструють відхилення у нервово-психічному розвитку, які виявляються у дошкільному, шкільному та підлітковому віці

Чим старшою стає дитина, тим більш вираженими є прояви порушень функціонування нервової системи

Порушення мієлінізації

- **Олігодендроцити** – клітини нервової системи, що створюють мієлінову оболонку для нервових відростків.
- Завдяки мієліновій оболонці налагоджуються зв'язки між різними відділами мозку і стає можливою передача інформації між нейронами
- Для передчасно народжених дітей характерне **порушення формування** олігодендроцитів.
- Це призводить до зменшення об'єму мієлінової оболонки у нервовій системі і підвищує ризик виникнення когнітивних та неврологічних захворювань у більш пізні періоди життя

Back, S. A. Miller, S.P. 2014/ Brain injury in premature neonates

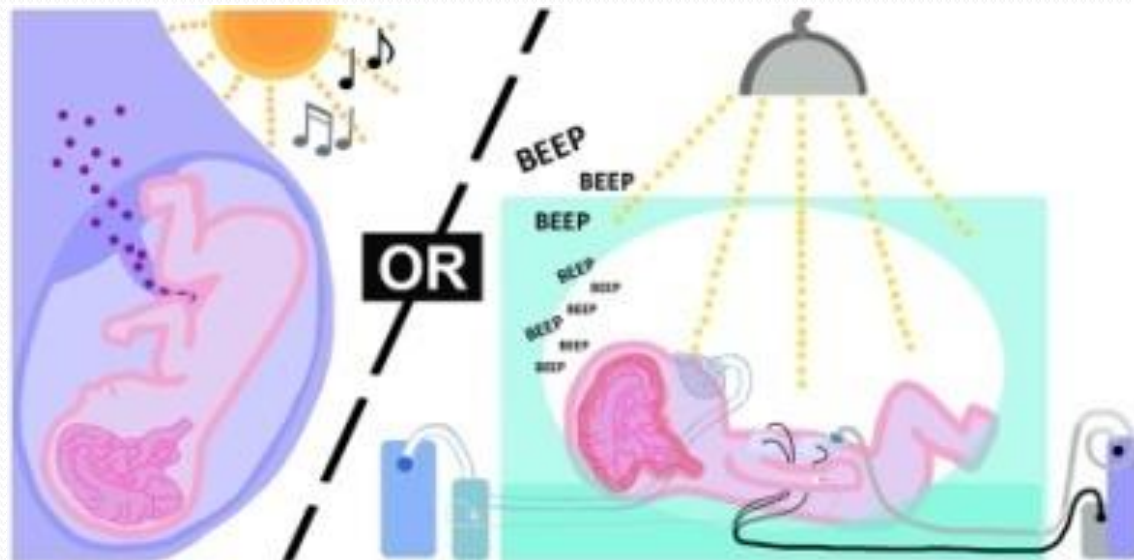
Віддалені наслідки порушень мієлінізації

- Складнощі проведення сигналів між скроневою та лобною ділянкою – призводить до порушень мовлення
- Порушення емоційної сфери, пам'яті
- Порушення чутливості шкіри
- Підвищення ризику розсіяного склерозу

Порушення сенсорних процесів

- Народжуючись передчасно та не маючи достатньо розвинутих адаптивних механізмів для пристосування, малюк постійно знаходиться у стані перенавантаження
- Особливо перевантаженими є такі сфери як тактильна, зорова, слухова, нюхова

Віддалені наслідки сенсорного перенасичення у передчасно народжених дітей

- Дослідження лікарів Каролінської клініки (Швеція) виявили, що 30 % дітей, що народилися з екстримально низькою масою тіла демонструють ознаки, притаманні для розладів спектру аутизму.
- Це відбувається через порушення умов для повноцінного дозрівання кори головного мозку та формування відповідних нейронних зв'язків через передчасне народження.
- Серед вчасно народжених дітей частота вияву аутистичних проявів становила 1%
- Дослідивши 100 дітей, народжених до 30 тижня гестації виявили, що 1 з 6 дітей демонструє ознаки синдрому гіперактивності (ADHD)

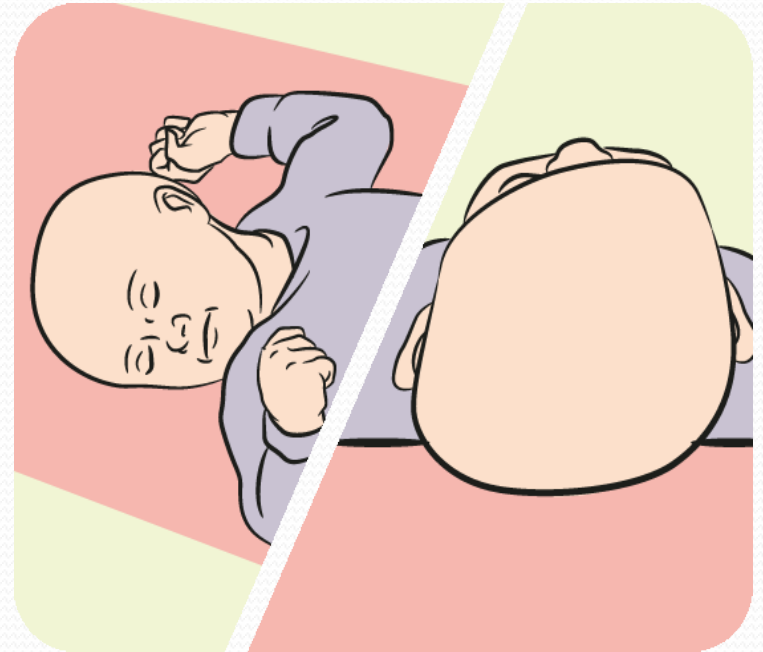
Віддалені наслідки сенсорних порушень

- Підвищена чутливість до звуку, дотику, окремих текстур одягу
- Складнощі введення прикорму, вибірковість у їжі, підвищений блювотний рефлекс
- Проблеми у взаємодії з оточуючими, дратівливість, не достатня емоційна саморегуляція
- Складнощі концентрації уваги
- Підвищена виснажуваність нервової системи

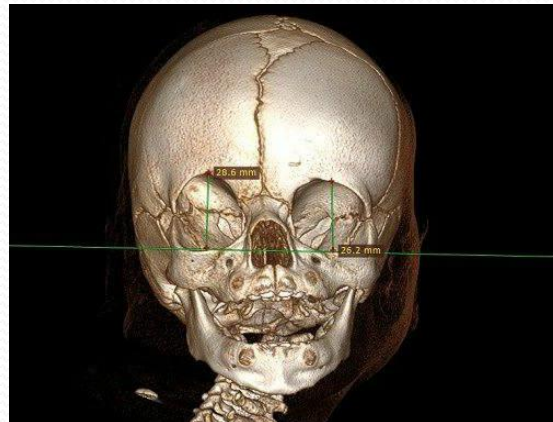
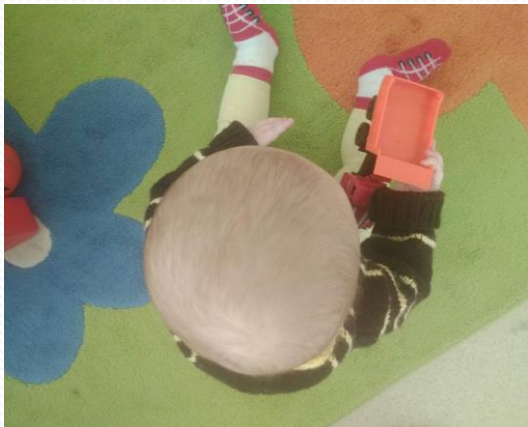
Плагіоцефалія

- За статистикою плагіоцефалія виникає у 20-25 % з 10000 новонароджених
- Позиційна плагіоцефалія виникає у передчасно народжених дітей частіше, ніж у доношених через м'якість кісток черепа та не коректне позиціонування дитини у ліжечку
- Частіше зустрічається у хлопчиків із співвідношенням 3:1

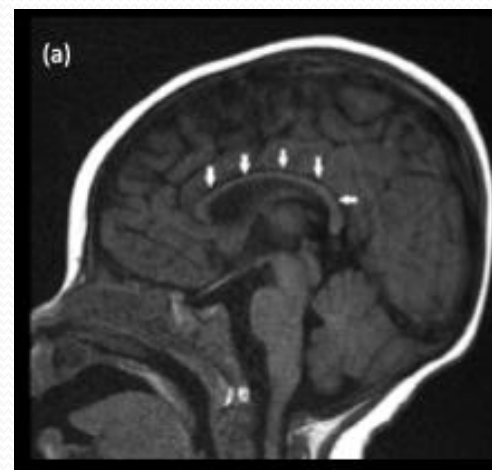
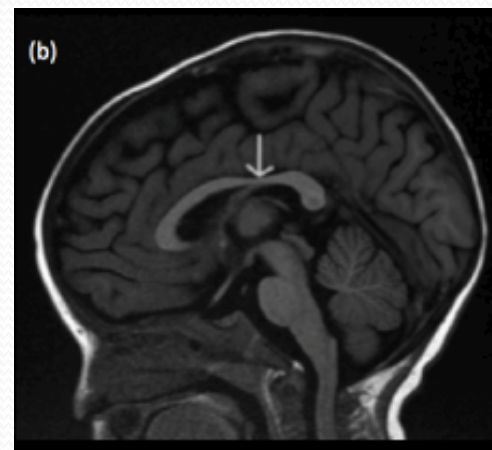
Віддалені наслідки плагіоцефалії

- Косметичний дефект
- Сколіоз
- Порушення латералізації функцій
- Порушення зорово-моторної координації
- Порушення міжпівкульної взаємодії
- Складнощі формування навичок письма, читання

Гіпоплазія мозолистого тіла

- Гіпоплазія характеризується недорозвитком, витонченням окремих відділів мозолистого тіла мозку.
- Розвивається внаслідок впливу на плід патологічних процесів, під час критичного розвитку комісур, тобто починаючи з 16 тижня вагітності
- Така патологогія найчастіше виявляється у передчасно народжених дітей і залежить від терміну гестації. Зокрема, патології розвитку мозолистого тіла мозку спостерігається у дітей, народжених до 33 тижня

Віддалені наслідки гіпоплазії

Дослідження у різні вікові періоди (8 років, 14-15 років) дітей, що народилися до 33 тижня, виявили порушення, спричинені гіпоплазією мозолистого тіла

- Зменшення загальної площі мозолистого тіла на 7,5-11% порівняно з вчасно народженими дітьми
- Порушення міжпівкульної взаємодії, що призводить до складнощів у розвитку мовлення, координації, емоційної саморегуляції, ускладнює або робить неможливим формування шкільних навичок (рахунок, письмо, читання)

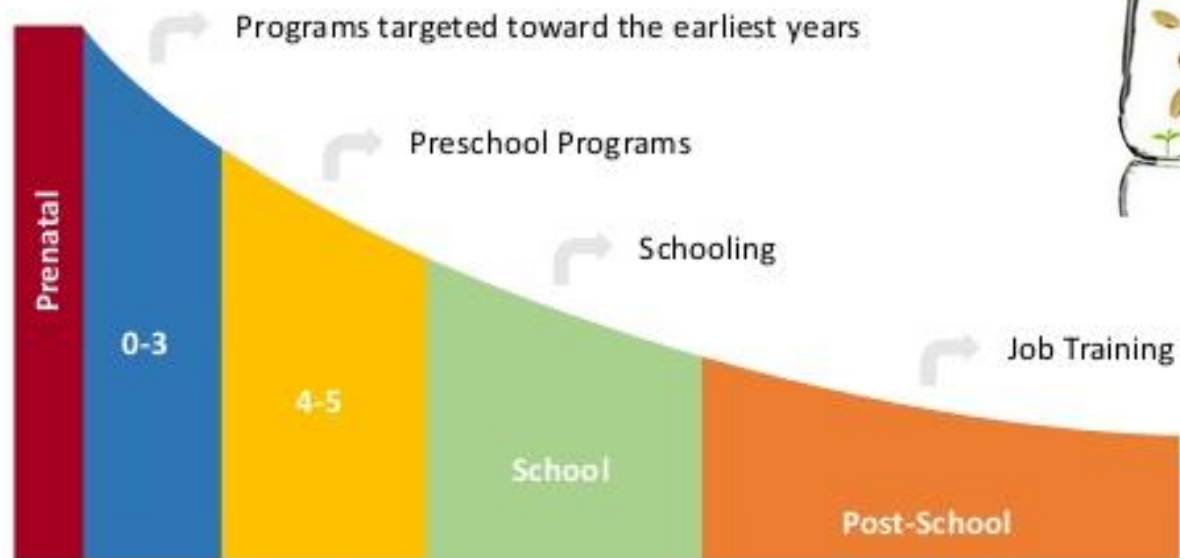

Передчасно народжена дитина потребує безперервної допомоги з боку команди спеціалістів (лікарі, психологи, логопеди, педагоги) навіть у тому випадку, коли вона не має суттєвих інвалідизуючих факторів.

Економічна вигода абілітаційних впливів на ранніх етапах розвитку дитини

Rate of Returns to Investment in Human Capital

Створення сприятливого сенсорного середовища у Відділенні виходжування

- Під час внутрішньоутробного розвитку плід отримує необхідну сенсорну інформацію, яка активізує роботу НС.
- Передчасне народження позбавляє дитину можливості отримувати потрібний сенсорний досвід. Натомість малюк потрапляє у ситуацію лікарняного відділення, де має справу зі стимулами іншого роду.

Шкала CAT/CLAMS

Оцінка нервово-психічного розвитку

- Скринінг нервово-психічного розвитку дитини від 0 до 36 місяців
- Корелює з результатами, отриманими за методикою Бейлі
- Визначає загальний індекс розвитку дитини
- Визначає рівень розвитку за трьома шкалами: моторна, мовна та когнітивна
- Діагностика та обробка результатів займає 20-30 хвилин
- Адаптована у країнах СНД

Нейророзвиваючий догляд у відділенні виходжування

- Мультидисциплінарний сенсорний досвід та модифікації середовища у рамках діяльності відділення інтенсивного виходжування новонароджених
- Тактильна стимуляція. В період внутрішньоутробного розвитку дитина постійно відчуває дотик амніотичної рідини. Якщо дитина народжується передчасно, то вона натомість отримує різноманітні тактильні відчуття, частіше болючі та неприємні.
- Надмірна кількість дотиків під час медичних маніпуляцій може призводити до таких негативних станів як порушення сну, гіпоксія, брадикардія, занепокоєння, підвищення внутрішньочерепного тиску
- Тому під час перебування у відділенні виходжування дотики мають бути зменшені.
- Техніка Gentle Human Touch

Сповивання

- Під час періоду, коли дитина знаходиться у кувезі і позбавлена контакту з матір'ю, доцільним є сповивання, тобто обгортання дитини у пелюшку. Це не лише надає дитині константного м'якого дотику, а також допомагає позиціонувати малюка та заспокоювати його.
- Сповивання також має позитивний вплив на формування оптимально м'язового тону у дитини та позитивно впливає на нервово-психічний розвиток малюка
- Ризик розвитку дисплазії
- Підвищення ризику Синдрому раптової дитячої смерті (у положенні на животі)
- Ризик розвитку інфекційних процесів
- Збільшує ризик надмірної ваги (через відсутність контакту з матір'ю, зменшення рухливості, збільшення періоду сну)

Різні варіанти позиціонування

- Попереджає виникнення плагіоцефалії
- Профілактика виникнення установчої кривоший
- Зменшує ризик деформації кісток, гіпермобільності суглобів, вкорочення м'язів
- Пропріоцептивний вплив на всі відділи тіла малюка
- Заохочує досліджувати навколишнє середовище

Моносенсорні техніки

- Вестибулярна стимуляція (з 29 тижня)
- Звукова стимуляція (з 27 тижня) не більше 50 децибел
- Зорова стимуляція (з 40 тижня постконцепційного віку) – контрастні зображення. Перші 6 місяців сприймають переважно контрастні кольори. – покращує зорово-моторну координацію, заохочує рухову активність

Мультисенсорні техніки

- Метод кенгуру (контакт шкіра-до шкіри)

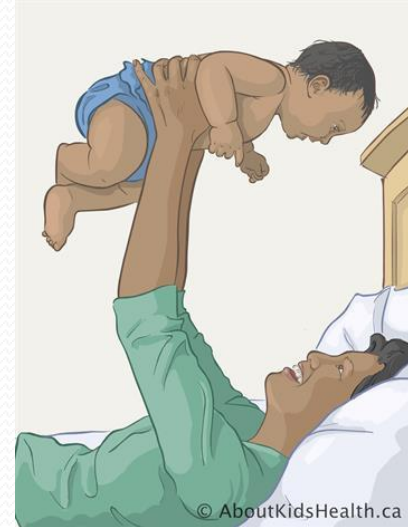

- Техніка ЗДВЗ. Поєднує голос матері або музику, дотик, погойдування та зоровий контакт
- Сприяє розвитку соціальної сфери малюка
- Підвищує якість стану бадьорості
- Зменшує час лікування у відділенні виходжування

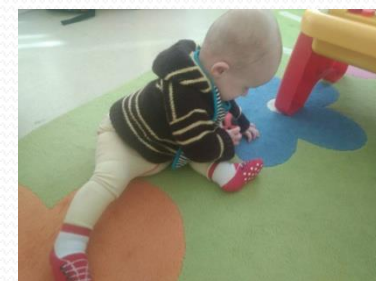
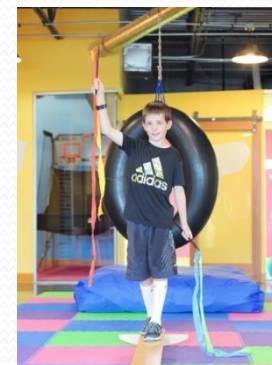
TUMMY TIME

В домашніх умовах створює умови для

- Профілактики плагіоцефалії
- сенсорної інтеграції
- когнітивного розвитку
- заохочення до знайомства з оточуючим середовищем

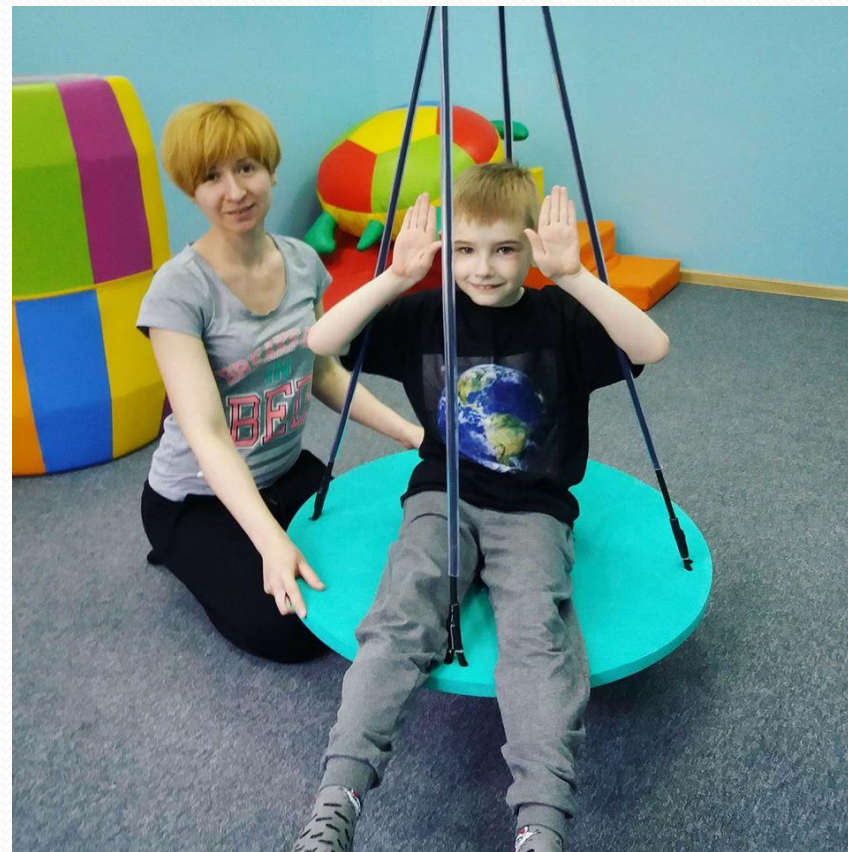

Розвиток міжпівкульної взаємодії

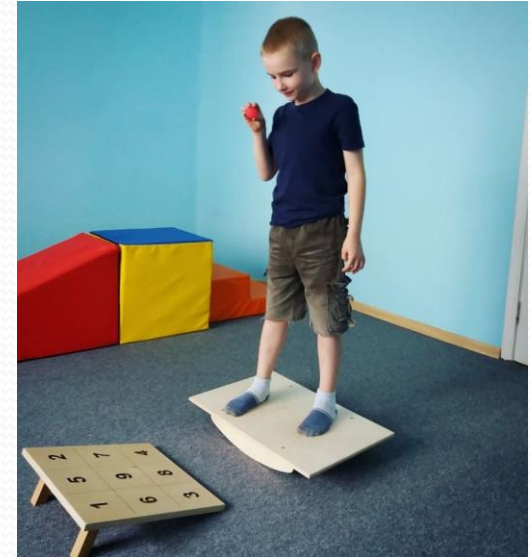
Сенсоорна інтеграція

- Налагодження взаємодії між різними відділами мозку
- Встановлення оптимального рівня тактильної чутливості
- Подолання порушень пізнавальної сфери (розвиток мислення, мовлення, пам'яті)
- Розвиток навичок соціальної взаємодії

Мозочкова стимуляція

- Сприяє збільшенню об'єму білої речовини
- Налагодження взаємодії між півкулями мозку
- Покращує математичні здібності та навички читання
- Сприяє розвитку координації
- Стимулює розвиток мовлення

Дякую за увагу!